

บันทึก

เรื่อง การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญของพันเอกศิริ ประทีปะผลิน

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ สร.๐๔๐๓/๙๕๗๒ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๓ แจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ในการส่งจ่ายบำนาญให้แก่พันเอกศิริ ประทีปะผลิน ซึ่งมีเวลาราชการขาดเป็นตอนๆ ดังนี้

(๑) เริ่มเข้ารับราชการขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๖๙ และออกจากราชการเป็นนายทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๖

(๒) กลับเข้ารับราชการครั้งที่หนึ่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๗๘ และออกจากราชการเป็นนายทหารพันราชการไม่มีบำเหน็จบำนาญเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๘๘ เพราะได้รับโทษเนื่องจากขาดหนีราชการ

(๓) กลับเข้ารับราชการครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๔๙๑ และออกจากราชการเป็นนายทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๑

(๔) กลับเข้ารับราชการครั้งที่สามเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๔๙๖ และออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ เพราะครบเกษียณอายุ นั้น มีปัญหาเกี่ยวกับการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญ ซึ่งกระทรวงการคลังมีความเห็นเป็นสองทาง คือ

ความเห็นแรกมีว่า พันเอกศิริ ประทีปะผลิน น่าจะมีสิทธินับเวลาราชการตอน

(๑) และ (๒) กับเวลาราชการตอน (๓) และ (๔) ติดต่อกันเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญได้ เพราะแม้จะเคยเป็นผู้ถูกให้ออกจากราชการเป็นนายทหารพันราชการโดยไม่มีบำเหน็จบำนาญซึ่งเป็นกรณีต้องห้ามมิให้นับเวลาราชการตอนแรกกับเวลาราชการตอนหลังติดต่อกันตาม (จ) ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พุทธศักราช ๒๔๘๒ และมาตรา ๓๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ก็ตาม แต่เมื่อได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยให้ถือว่ามิได้เคยต้องถูกลงโทษทางวินัยและให้มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญแล้ว ก็เท่ากับว่าได้รับประโยชน์โดยมีกฎหมายถือว่า การออกจากราชการตาม (๒) นั้นมิได้ออกเพราะมีความผิดหรือออกตามเงื่อนไขที่กฎหมายระบุห้ามนับเวลาราชการติดต่อกันเพื่อคำนวณบำเหน็จหรือบำนาญ

ส่วนความเห็นที่สองมีว่า มาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ซึ่งบัญญัติว่า “การล้างมลทินไม่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องใดๆ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” เท่านั้น น่าจะไม่ส่งผลไปถึงพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ คือ ไม่ทำให้ พันเอกศิริ ประทีปะผลิน มีสิทธินับเวลาราชการติดต่อกันได้ ด้วยเหตุนี้กระทรวงการคลังจึงได้สั่ง

จ่ายบำนาญให้แก่พันธเอกศิริ ประทีปะผลิน โดยคิดให้เฉพาะเวลาราชการตอน (๓) และ (๔) เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญ แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย เพื่อความเป็นธรรมกระทรวงการคลังจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยเพื่อจะได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

กระทรวงการคลังชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า พันเอกศิริ ประทีปะผลิน มิได้ยื่นคำร้องขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ คือภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า พันเอกศิริ ประทีปะผลิน ซึ่งถูกล้างออกจากราชการโดยไม่มีบำเหน็จบำนาญเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ เพราะได้รับโทษเนื่องจากขาดหนีราชการนั้น ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ โดยให้ถือว่ามิได้เป็นผู้เคยต้องถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน จึงมีผลเท่ากับว่าการออกจากราชการครั้งนี้เป็นการออกจากราชการโดยไม่มีผลผิด ฉะนั้น เมื่อพันเอกศิริ ประทีปะผลิน ออกจากราชการเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ เพราะครบเกษียณอายุ ย่อมจะมีสิทธิขอให้นับเวลาราชการทั้งสี่ตอนติดต่อกันได้ตาม (ก) ของมาตรา ๓๐^๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙

การที่พันเอกศิริ ประทีปะผลิน ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญตามมาตรา ๖^๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แต่มิได้ยื่นคำ

^๑ มาตรา ๔ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการและผู้ถูกลงโทษเพราะประพฤติชั่วถึงต้องออกจากองค์การรัฐบาล องค์การสาธารณะ เทศบาล หรือสุขาภิบาล ตลอดจนโทษทางวินัยอย่างอื่นซึ่งกระทำผิดก่อนวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙ และได้ถูกลงโทษก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แล้วแต่กรณี โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยต้องถูกลงโทษทางวินัย

การล้างมลทินตามมาตรานี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องใดๆ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

^๒ มาตรา ๓๐ ข้าราชการผู้ใด

(๑) ลาออกโดยไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ จากการรับราชการมาก่อน
ลาออก

(๒) ถูกปลดออกหรือถูกไล่ออก ในกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๓) ออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิที่จะรับบำเหน็จหรือบำนาญแล้ว

ถ้าภายหลังได้เข้ารับราชการใหม่ ให้คิดเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเฉพาะการรับราชการครั้งใหม่เท่านั้น

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่

(ก) นายทหารซึ่งถูกปลดออกจากประจำการเป็นนายทหารกองหนุนโดยมิได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญ หากได้เข้ารับราชการอีก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๖ บรรดาผู้ที่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นบุคคลที่เคยได้รับ

ร้องขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญสำหรับเวลาราชการตอน (๑) และ (๒) ภายในกำหนดหนึ่งปีตามมาตรา ๗^๔ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าไม่ทำให้พ้นเอกศิริ ประทีปะผลิน หมดสิทธิที่จะขอรับบำนาญโดยให้คิดเวลาราชการทั้งสี่ตอนติดต่อกันเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญได้ตาม (ก) ของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ เพราะการคำนวณเวลาราชการติดต่อกันนี้เป็นผลแห่งบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับวิธีคำนวณเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ มิใช่สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ

(ลงชื่อ) สมภพ โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๑๓

เบี้ยหวัดหรือบำนาญมาแล้ว ก็ให้มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบำนาญตามเดิม ถ้าบุคคลดังกล่าวเคยเป็นข้าราชการมาก่อนและยังไม่ได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ ก็ให้ได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญในการที่ต้องออกจากราชการเพราะเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญที่ใช้อยู่ในขณะที่ยังอยู่ในราชการนั้น

การให้เบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ผูกพันรัฐบาลที่จะต้องจ่ายเงินเพิ่มหรือให้สิทธิใดๆ เทาเทียมกับข้าราชการที่ออกจากราชการโดยมิได้กระทำผิดหรือถูกลงโทษ ทั้งนี้ให้กระทรวงการคลังพิจารณาจ่ายภายในวงเงินที่อนุมัติในงบประมาณ

ในการพิจารณาจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าคำวินิจฉัยของกระทรวงการคลังเป็นเด็ดขาด

^๔ มาตรา ๗ สิทธิในการรับเบี้ยหวัดหรือบำนาญตามมาตรา ๖ ให้เกิดตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้เบิกจ่ายย้อนหลังนับแต่วันที่กล่าวแล้วนี้ได้ แต่ต้องยื่นคำร้องขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บันทึก

เรื่อง การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญของพันเอกศิริ ประทีปะผลิน

เรื่องนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นกรรมการฝ่ายข้างมากที่เห็นว่า พันเอกศิริ ประทีปะผลิน มีสิทธิขอให้นับเวลาราชการตอน (๑) และ (๒) กับเวลาราชการตอน (๓) และ (๔) ติดต่อกันเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญ และข้าพเจ้าเห็นพ้องกับการสั่งของกระทรวงการคลังที่ส่งจ่ายบำนาญให้พันเอกศิริ ประทีปะผลิน โดยคิดให้เฉพาะเวลาราชการตอน (๓) และ (๔) เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญ ดังเหตุผลต่อไปนี้

๑. ที่คณะกรรมการฯ เห็นว่า พันเอกศิริ ประทีปะผลิน ซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่มีบำนาญเมื่อ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๘๘ เพราะได้รับโทษเนื่องจากขาดหนีราชการนั้น ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยถือว่า มิได้เป็นผู้เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน จึงมีผลเท่ากับว่า การออกจากราชการครั้งนี้เป็นการออกจากราชการโดยไม่มีความผิด ฉะนั้น เมื่อพันเอกศิริ ประทีปะผลิน ออกจากราชการเมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ เพราะครบเกษียณอายุ ย่อมจะมีสิทธิขอให้นับเวลาราชการทั้งสี่ตอนติดต่อกันได้ตาม (ก) ของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ นั้น

ข้าพเจ้าเห็นว่า แม้พันเอกศิริ ประทีปะผลิน จะได้รับการล้างมลทินพันเอกศิริ ประทีปะผลิน ก็ไม่มีสิทธิขอให้นับเวลาราชการทั้งสี่ตอนติดต่อกันได้ตามมาตรา ๓๐ (ก) เพราะเมื่อพันเอกศิริ ประทีปะผลิน ถูกสั่งให้ออกจากราชการฐานขาดหนีราชการเมื่อ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๘๘ นั้น ไม่ปรากฏว่า เป็นการปลดออกจากประจำการเป็นนายทหารกองหนุนดังที่มาตรา ๓๐ (ก) บัญญัติไว้ และดังที่ปรากฏเป็นข้อเท็จจริงในเวลาราชการตอน (๑) แต่กลับปรากฏเป็นข้อเท็จจริงในเวลาราชการตอน (๒) ว่า ทางราชการสั่งให้ออกจากราชการเป็นนายทหารพันราชการในข้อนี้ถ้าพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว จะเห็นได้ว่าทหารกองหนุนกับทหารพันราชการนั้นแตกต่างกัน หาได้จัดอยู่ในทหารประเภทเดียวกันไม่(ดูพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๔ (๔) (๕) (๖) และ (๗) และมาตรา ๓๘ ถึง ๔๑)

๒. ที่คณะกรรมการฯ เห็นว่า แม้พันเอกศิริ ประทีปะผลิน จะหมดสิทธิขอรับเบี้ยหวัดบำนาญหรือบำนาญสำหรับเวลาราชการตอน (๑) และตอน (๒) เพราะมิได้ยื่นคำร้องขอรับเสียภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับตามมาตรา ๗ แต่พันเอกศิริ ประทีปะผลิน ก็ยังคงมีสิทธิขอรับบำนาญโดยขอให้คิดเวลาราชการทั้งสี่ตอนติดต่อกันเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำนาญได้ตามมาตรา ๓๐ (ก) แห่งพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการฯ นั้น

ข้าพเจ้าเห็นว่า พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มาตรา ๔ วรรคสอง กับมาตรา ๖

วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่แสดงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะให้การล้างมลทินไม่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องใดๆ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และการให้สิทธิแก่ผู้ได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งว่าไม่ผูกพันรัฐบาลที่จะต้องจ่ายเงินเพิ่มหรือให้สิทธิใดๆ เท่าเทียมกับข้าราชการที่ออกจากราชการโดยมิได้กระทำความผิดหรือถูกลงโทษ

สิทธิของผู้ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัตินี้ และโดยเฉพาะกรณีของเรื่องนี้มีอยู่ในมาตรา ๖ วรรคหนึ่งเท่านั้น กล่าวคือว่า พันเอกศิริ ประทีปะผลินไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญในตอนออกจากราชการเมื่อ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๘๘ พันเอกศิริ ประทีปะผลิน ก็มีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือบำนาญในการที่ต้องออกจากราชการเพราะเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญที่ใช้อยู่ในขณะที่ออกจากราชการพระราชบัญญัตินี้มิได้ให้สิทธิอย่างอื่น ซึ่งตามความเห็นของคณะกรรมการฯ ก็คงจะยอมรับในข้อนี้ หากคณะกรรมการฯ อ้างสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญว่าพันเอกศิริ ประทีปะผลิน ควรมีสิทธิได้รับการคิดเวลาราชการทั้งสิ้นที่ติดต่อกันในข้อนี้ นอกจากข้าพเจ้าจะเห็นว่ามาตรา ๓๐ (ก) มาใช้บังคับไม่ได้ดังกล่าวใน ๑. แล้วข้าพเจ้ายังเห็นต่อไปอีกว่า ที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มาตรา ๖ วรรคสองบัญญัติไม่ให้สิทธิใดๆ เท่าเทียมกับข้าราชการที่ออกจากราชการโดยมิได้กระทำความผิดหรือถูกลงโทษนั้น เป็นการแสดงเจตนารมณ์โดยแจ้งชัด สนับสนุนความเห็นที่ว่าไม่อาจนำผลจากการล้างมลทินไปใช้ในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญสำหรับกรณีการนับเวลาราชการเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้นได้

การที่มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ บังคับให้ผู้มีสิทธิตามมาตรา ๖ ต้องยื่นคำร้องขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญเสียภายในกำหนดหนึ่งปีก็เพื่อกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้มีสิทธิ โดยเฉพาะในระยะเวลาของตอน (๑) และตอน (๒) เมื่อพันเอกศิริ ประทีปะผลิน ไม่ขอใช้สิทธิเสียภายในกำหนด จึงไม่มีสิทธิประการใด ทั้งตามกฎหมายว่าด้วยล้างมลทินและว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการด้วย

ข้าพเจ้ามีความเห็นดังนี้ จึงขอบันทึกเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

กมล วรรณประภา

๒ ต.ค.๑๓